

Správa o činnosti pedagogického klubu

• Prioritná os	Vzdelávanie
• Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
• Prijímateľ	Obchodná akadémia Liptovský Mikuláš
• Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Obchodnej akadémii Liptovský Mikuláš
• Kód projektu ITMS2014+	312011AGY1
• Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
• Dátum stretnutia pedagogického klubu	11. 5. 2021
• Miesto stretnutia pedagogického klubu	OALM
• Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Janka Klepáčová
• Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oalm.edupage.org

• Manažérske zhrnutie:

Klub čitateľskej gramotnosti sa na poslednom stretnutí venoval problematike kritického čítania prozaického textu a jeho význame pri vyučovaní.

Učitelia pripravili vhodné úlohy k textom, pozornosť bola zameraná aj na budovanie argumentov.

V poslednej časti boli navrhnuté odporúčania pre prácu s prozaickým textom žiakov OA s dôrazom na kritické čítanie textov.

Kľúčové slová: epika, próza, prozaický text, kritické čítanie umeleckého textu, analýza textov, argumentácia, mikrokompozícia, makrokompozícia

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Mgr. E. Smiešna v úvode zdôraznila potrebu kritického čítania. Študenti prijímajú informácie a hľadajú ich pravý význam. Vo vyučovaní je dôležité žiakovi nechať priestor na vytvorenie vlastného záveru, ktorý je schopný argumentovať. Pri čítaní klásť dôraz na kritické čítanie diela; uvedomovať si, že je to „len“ pohľad jedného autora, snažiť sa hľadať aj názory iných autorov; pochopiť „hru“ autora s čitateľom.

Na rozdiel od poézie, v próze zmeriavame pozornosť napríklad na rozprávača, jeho zainteresovanosť; na to, aký jazyk v diele použil; ako pracuje s opismi; čo stavia do popredia, čo naopak do úzadia; v akom rozsahu sú rozpracované konflikty a motívy v diele; rozuzlenie deja; monológy, dialógy atď.

S. Peniaško konštatoval, že žiaci veľmi rýchlo vedia prijať akýkoľvek názor, stotožnia sa s ním, nehľadajú súvislosti a neoverujú fakty. J. Klepáčová zdôraznila potrebu práce s argumentmi, žiaci často nie sú schopní vysloviť vhodný argument na podporu stanoviska. Pri práci so žiakmi a s kritickým čítaním učiteľia jazykov uvádzajú, že vo vyučovaní nie je dostatočný čas na kritické čítanie a rozoberanie diel do hĺbky.

E. Smiešna rozobrala dielo od Dušana Mitanu – Psie dni, zamerala sa na kritické čítanie. Po prvom prečítaní poviedky vyučujúci hľadali podnety vhodné na tvorbu úloh. Pracovali sme so Slovníkom slovenských spisovateľov, s webovou stránkou www.litcentrum.sk a s dostupnými literárnymi kritikami, v ktorých bolo analyzované dielo literárnymi vedcami. Po spracovaní materiálov vyučujúci čítali text znovu a rozoberali prvky diela, ktoré môžu využiť pri kritickom čítaní – dielo, autor, prostredie, adresát, čas vzniku a pod, komunikácia autor vs. čitateľ, súčasná literatúra.

J. Gajdošová navrhla použiť aktivity, v ktorých sa snažíme spojiť „svet“ diela so „svetom súčasných“ mladých ľudí, preniesť texty do súčasnosti, porovnávať významové posuny a pod.

Vyučujúci prechádzali v čítankách určených pre stredné školy prozaické diela a medzi úlohami vyhľadávali tie, ktoré sú zamerané na kritické čítanie. Vyzdvihli, že sa autori učebníc a čítaniek snažia tvoriť takýto typ úloh.

Následne učiteľia rozoberali prozaické texty a tvorili vhodné úlohy na podporu kritického čítania.

Učiteľia navrhli tieto úlohy:

Franz Kafka: Premena

- po prečítaní rozoberať tému diela, reálnosť/nereálnosť príbehu, použitý jazyk, obdobie vzniku,
- vyhľadať životopis autora a urobiť rozbor rôznych súvislostí, ktoré viedli k napísaniu diela,
- vytvoriť sms správu, ktorú by napísal G. Samsa z „izolácie“ rodine

Victor Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži

- odpovedať na otázku: S ktorým znakom romantizmu súvisí až neuveriteľne znetvorený výzor Quasimoda?
- hľadať dôkaz, že V. Hugo poznal estetické normy klasicizmu a vedome ich v tomto diele porušoval,
- porovnávať zobrazenie postavy Quasimoda v komiksovej, filmovej a literárnej podobe, moderné adaptácie tohto diela,
- porovnávať katedrálu Notre Dame podľa opisu v románe a v skutočnosti,
- tvoriť úvahu o vplyve vzhľadu na výber priateľov.

Honoré de Balzac: Otec Goriot

- vyhľadať v ukážke, v ktorých rozprávač naznačuje protiklady vo výzore i správaní Vautrina,
- ktoré údaje z ukážky možno použiť na podporu tvrdenia, že Vautrin bol bývalý trestanec – galejník,
- diskutovať o tom, či môže v súčasnosti vplývať pobyt vo väzbe na zmenu charakteru človeka,
- diskutovať o tom, či môžu situácie nastať dnes,
- napísať Balzacovi fiktívny list, v ktorom mu žiaci poradia, ako by mal postavu Goriota prerobiť, aby sa vyhol monológovi nešťastného otca z ukážky.

Alberto Moravia: Rimanka

- analyzovať, čo priviedlo Adrianu k tomu, aby sa za peniaze podvoľovala mužom
- pomenovať rozprávača, zhodnotiť výhody rozprávania v 1. osobe
- vysvetliť, čo znamenajú pocity spoluviny a zmyslovej súhry
- vyhľadať časť, ktorá potvrdzuje psychologickú drobnokresbu
- vyhľadať znaky, ktoré román radia k neorealistickej literatúre (pocit ľahostajnosti a pod.)
- diskutovať o podobách dobrovoľnej prostitúcie, o tolerancii v súčasnej spoločnosti
- argumentovať využitie jazyka diela (sociálny žargón, regionálne zvyky,

Monika Kompaníková: Biele miesta

- „Súčasní autori upúšťajú od „textových hier“ postmodernistov“ – argumentujte
- vyhľadať v texte prejav výtvarného videnia skutočnosti (autorka je výtvarníčka)
- charakterizovať „cudziu ženu“ v dome
- vysvetliť lexikálny význam a pravopis slov: cigán, cigán, Cigán, Róm

Jozef Gregor Tajovský: Apoliena

- porovnať rozprávača v úvode a závere diela

- analyzovať pocity z rozprávača a postáv
- napísať súkromný list Apoliene, súdnu reč pre jej tyranov

13. Závěry a odporúčania:

Členovia odporúčajú pri práci s prozaickým textom so žiakmi OA:

- pozorné a viacnásobné čítanie prózy,
- charakterizovať pásmo rozprávača, pásmo postáv,
- analyzovať nespoľahlivého rozprávača,
- rozobrať motívy,
- analyzovať spôsoby zobrazenia jednotlivých postáv, prostredia,
- charakterizovať jazyk,
- oceniť nadčasovosť textov,
- argumentovať,
- vysloviť vlastný názor po niekoľkonásobnom čítaní,
- hľadanie hlavných motívov, kľúčových slov.

--	--

• Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Eva Smiešna
• Dátum	11. 5. 2021
• Podpis	
• Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Janka Klepáčová
• Dátum	11. 5. 2021
• Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu